

Nieuwe problemen, nieuwe oplossingen.

Gezocht: leiderschap en ondernemerschap

Beloon dwarsdenkers (m/v) die de
boel opschudden

Door: Pieter Stemerding

18-05-2023

Filantropie

Albert Einstein, de briljante en eigenzinnige natuurkundige, zei het al: 'We kunnen een probleem niet oplossen met de denkwijze die het heeft veroorzaakt.' Het probleem: kortetermijn projectfinanciering in de filantropie brengt een 'systemic change' niet dichterbij. Het moet dus anders want we weten het: onze tijd wordt gekenmerkt door grote, systemische uitdagingen: toenemende sociale ongelijkheid, vluchtelingenstromen, klimaatverandering en een biodiversiteitscrisis. Omvang en complexiteit vragen om een nieuwe aanpak en een lange-termijnstrategie. Gebruikelijke oplossingen werken niet of onvoldoende. We hebben het er dagelijks over. Maar doen we genoeg en - niet onbelangrijk - doen we het goed?

Eén manier om doorbraken op grote, systemische problemen te forceren is het financieren van maatschappelijke organisaties die voor een vernieuwende, structurele aanpak staan. Wat zijn dan die initiatieven die het 'helemaal anders doen'? Neem het voorbeeld van de vastgelopen stikstofcrisis, een van de oorzaken van de verdwijnende biodiversiteit in Nederland. We horen er elke dag over. Uitingen van onvrede hierover zijn overal zichtbaar en de overheid worstelt al jaren met de problematiek zonder vooruitgang te boeken.

Het door Johan Vollenbroek opgezette Mobilisation for the Environment (MOB) <https://mobilisation.nl/nl/> pakt het compleet anders aan. Met een handvol juristen haalt hij in tientallen rechtszaken het Nederlandse natuurbeleid, dat niet in overeenstemming is met Nederlandse en Europese milieuwetgeving, onderuit. Voor sommigen is Vollenbroek een held, voor anderen een geduchte tegenstander. Zijn organisatie is enorm effectief omdat ze het slim en totaal anders aanpakt.

Urgenda

Een tweede voorbeeld is het door Marjan Minnesma opgerichte Urgenda www.urgenda.nl, vooral bekend van de klimaatzaak tegen de Nederlandse staat. Urgenda richt zich op innovatie en duurzaamheid met een focus op biodiversiteit. Doel is Nederland sneller te verduurzamen zodat een 100% duurzame energievoorziening kan worden gerealiseerd in 2030, zonder gebruik te maken van olie, kolen en gas en dus zonder CO₂ uitstoot. Daarvoor heeft Urgenda de 'Agenda 5 keer anders' gelanceerd: anders produceren, eten, wonen, van A naar B en tot slot anders energie opwekken. Nog een voorbeeld van een organisatie die ziet dat het anders moet en met concrete initiatieven laat zien dat het anders kan.

Ik eindig met een oproep aan de vermogensfondsen om deze dwarsdenkende maatschappelijk ondernemers, die het over een andere boeg gooien, te belonen. Dit door hen, liefst institutioneel te ondersteunen. Dit vraagt om moed, leiderschap en ondernemerschap van fondsen. Moed om buiten de gebaande paden te treden.

En ook leiderschap om de projectmatige financiering los te laten en zich voor de langere termijn te committeren aan initiatieven, ook als de resultaten niet direct zichtbaar zijn. Ondernemerschap om bepaalde risico's te nemen en te investeren in kennis van het werkveld, gericht op leren. Om zo doorbraken te forceren en tot structurele veranderingen te komen. Want dat is wat deze tijd en vooral onze toekomstige generaties hard nodig hebben.

Pieter Stermerding werkt met families en bedrijven aan maatschappelijke impact.

Over de auteurs

Pieter Stermerding is een echte professional in de filantropie met meer dan twintig jaar internationale ervaring als manager van organisaties, teams en projecten. De expertise van politicoloog Stermerding betreft strategie- en organisatieontwikkeling, management en coaching van professionals en de ontwikkeling, implementatie en evaluatie van programma's en projecten. Van 2007 tot 2017 was hij algemeen directeur van Adessium Foundation, een vermogensfonds dat al jaren een toppositie in de DikkeBlauwe 100 inneemt. Daarvoor was Stermerding hoofd van het internationale veld programma van het Wereld Natuur Fonds in Nederland en

programmaspecialist bij de Food and Agriculture Organization van de Verenigde Naties in Rome en bij het United Nations Development Program in New York. Hij is verder bestuurslid bij Alliance Publishing Trust in London, UK.